

Niezbędne wymagania edukacyjne z geografii na poszczególne oceny w klasie 6

oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie / na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne • wyjaśnia, czym są współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dopuszczającą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne • wymienia cechy południków i równoleżników • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze
2. Ruchy Ziemi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi • określa czas trwania ruchu obrotowego • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dopuszczającą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą • opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji • omawia przebieg linii zmiany daty 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi

3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">określa położenie Europy na mapie światawymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapiewskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azjąwymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografiiwymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznejpodaje liczbę państw Europywskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europywymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europywyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i>wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnieniawymienia starzejące się kraje Europywskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dopuszczającą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azjąwymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europywymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapiewyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lava, bazalt</i>wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnegoomawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramówwymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w.omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludnościprzedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresówwymienia przyczyny migracji Ludnościwymienia cechy krajobrazu wielkomięskiegowymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świataporównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznejopisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznejwymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznejprzedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznychomawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznychpodaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europiecharakteryzuje zmiany liczby ludności Europywymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europieprzedstawia zalety i wady życia w wielkim mieścieomawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europyopisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznejwyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandiiomawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografiiomawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europieomawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europyodczytuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europyporównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego sięprzedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludnościporównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandiiwyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatupodaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznychprzedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europywymienia przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europyopisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europyomawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europyomawia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
--	--	--	--	--

4. Gospodarka Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienia zadania i funkcje rolnictwawyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i>wymienia zadania i funkcje przemysłuwymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowepodaje przykłady odnawialnych	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dopuszczającą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francjipodaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francjiwymienia czynniki wpływające na	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francjiomawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francjicharakteryzuje usługi turystyczne	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francjianalizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego
---	--	---	---	--

<p>i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>strukturę produkcji energii w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>i transportowe we Francji</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<p>w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej
---	--	---	--	---

5. Sąsiedzi Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji wymienia surowce mineralne Rosji wskazuje na mapie sąsiadów Polski 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dopuszczającą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>Uczeń wie i umie to, co jest przewidziane na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ <i>sektora kreatywnego</i> na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym opisuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski
--	--	--	---	--

Dostosowania wymagań dla uczniów o SPE realizujący podstawę programową /zgodnie z zaleceniami w orzeczeniu/:

- rozłożenie w czasie nauki definicji, częste przypominanie i utrwalanie
- niewywoływanie do natychmiastowej odpowiedzi (zapowiedzieć, że uczeń będzie zapytany)
- sprawdzanie w trakcie pracy, czy uczeń przeczytał treść polecenia, czy prawidłowo ją zrozumiał, udzielić dodatkowych wskazówek
- zwiększyć ilość czasu na wykonanie zadania i w czasie sprawdzianu
- uwzględniać trudności, związane z myleniem kierunków, przestawianiem cyfr, liter

- dzielenie materiału do zapamiętania na mniejsze partie
- przygotowanie gotowych kart pracy, ważnych informacji do wklejenia
- zróżnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by oceniane były nie tylko prace pisemne ucznia
- używanie pomocy wizualnych i tablicy do zapisywania nowych pojęć, ważnych słów
- umożliwienie korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych